

Dosarul nr. 2rac-467/19

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: L. Bagrin

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan

ÎNCHEIERE

24 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Adenosar”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Adenosar” împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni, intervenienți accesorii Ion Vladicescu și Societatea cu Răspundere Limitată „Universaltubi Protectors”, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni, s-a casat hotărârea din 28 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă prin care cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La 25 iulie 2017 SRL „Adenosar” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CA „Asterra Grup” SA, solicitând încasarea sumei de 45 594,46 de euro cu titlu de despăgubire de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 25 noiembrie 2015 CA „Asterra Grup” SA, în calitate de asigurător și SRL „Adenosar”, în calitate de asigurat, au încheiat contractul general cu nr.05/15/AS de asigurare a răspunderii transportatorului auto și expeditorului.

Potrivit pct. 1 din contract, CA „Asterra Grup” preia asupra sa obligația de asigurare a răspunderii transportatorilor și expeditorilor, care poate apărea în timpul desfășurării activității de transportare a încărcăturii conform clauzelor Convenției referitoare la contractul internațional de transportare auto a încărcăturilor.

Astfel, contractul pune în evidență că obiect de asigurare îl constituie interesele patrimoniale ale asiguraților legate de îndeplinirea obligațiilor conform contractului de transportare și expediere a încărcăturii.

La 3 iunie 2016, în perioada de valabilitate a contractului de asigurare încheiat cu CA „Asterra Grup”SA, reclamanta a semnat cu SRL „Universaltubi Protectors” comanda-contract nr. 846, în calitate de client, cu privire la transportul mărfii/încărcăturii conform rutei Moldova-Germania-Franța-Scoția (pct. 1 din comanda-contract nr. 849).

În conformitate cu pct.19 din comanda-contract nr. 849, transportul încărcăturii se realiza cu camionul și semiremorca CPX 780-C 850 RA, având eliberată de către CA „Asterra Grup” SA polița de asigurare nr. 05/13/15/AS cu perioada de asigurare 4 decembrie 2015-3 decembrie 2016.

În cursul comenzii de transport, la 9 iunie 2016 în Germania-Quiddelbach, camionul și semiremorca CPX 780-C 850 RA, conduse de șoferul Ion Vladicescu, a fost implicat în accident rutier. Urmare a accidentului, încărcătura clientului SRL „Universaltubi Protectors” a fost afectată, fiind cauzat prejudiciu material.

Despre survenirea cazului asigurat a fost anunțat pârâtul prin notificarea nr. 52/06 din 10 iunie 2016, urmând a se implica pentru gestionarea cazului asigurat.

Pentru colectarea mărfii și eliberarea traseului în special a locului unde s-a produs accidentul rutier punctul Quiddelbach, a intervenit entitatea germană Abschleppdienst Bongard, care a îndeplinit acest serviciu contra sumei de 10 000 euro, iar reambalarea pentru transport – 1 500 euro.

Prin adresarea nr. 77/06 din 14 iunie 2016, reclamantul a cerut acordul pârâtului la transportarea mărfii deteriorate la locul inițial de producere pentru estimarea pagubei, însă nu s-a luat nici o atitudine de implicare.

Evenimentul produs la 9 iunie 2016 a generat anumite cheltuieli pentru SRL „Universaltubi Protectors”, astfel că la data de 12 august 2016 a solicitat ca pârâtul în calitate de asigurător, să recupereze prejudiciul.

La această cerere de despăgubire pârâtul a expediat un răspuns la 25 octombrie 2016, care este unul confuz, tardiv și contrar Legii cu privire la asigurări și în contradicție cu raportul contractual dintre părți.

CA „Asterra Grup”SA urma să asigure protecție transportatorului/expeditorului pentru riscurile ce rezultă din activitatea sa, urmând ca la producerea cazului asigurat asigurătorul să plătească asiguratului sau terțului, în calitate de beneficiar al asigurării - SRL „Universaltubi Protectors”, despăgubirea de asigurare.

La constatarea daunei în mărime de 45 594,46 euro, au fost în cunoștință de cauză părțile, prejudiciul urmărit fiind format din: 10 000 euro - cheltuieli de colectare a mărfii de pe carosabil; 1500 euro - reambalare pentru transportare; 3 000 euro - transport și staționare; 31 094,46 euro - valoarea mărfii deteriorate.

În concluzie, reclamantul a remarcat că motivul de refuz al CA „Asterra Grup” SA de a acorda despăgubirea de asigurare pentru faptul că încărcătura nu a fost fixată corect, este un argument străin speței.

La fel în susținerea transportării corespunzătoare a încărcăturii sunt și concluziile expertului expuse în pct. 2 din Raportul de expertiză nr. 103 din 23 martie 2017, ce indică la corespunderea transportului de încărcătură normelor de siguranță a acesteia.

Or, în mod logic, în cazul în care încărcătura ar fi fost plasată necorespunzător la răsturnarea camionului, aceasta nu ar fi fost în locul imediat al accidentului, ci ar fi avut un perimetru mare de împrăștiere.

În situația în care cauza accidentului ar fi fost încărcătura necorespunzătoare, atunci acest incident s-ar fi produs până la Quiddelbach (Germania), având în vedere distanța parcursă de către cărauș (inclusiv prin zone muntoase, localități, curbe, etc). Prezența cazului fortuit și lipsa de informare prin indicatoare rutiere este cauza accidentului rutier.

S-a menționat că în răspunsul său pârâtul a indicat că șoferul conducea prea rapid și această constatare este motivul de refuz în acordarea despăgubirii.

Aprecierea vitezei „prea rapid” este calificativul care nu este regăsit în normele transportului și regulilor circulației rutiere, astfel că angajarea culpei persoanei se produce doar atunci când persoana a încălcat anumite norme imperative și acest lucru a fost constatat în mod exact.

În speță, nu există acte care ar constata că viteza de deplasare a camionului este depășită, or viteza camionului este regulamentară.

Din Raportul de expertiză nr.103 din 23 martie 2017 rezultă că în această porțiune de șosea nu există limitatoare de viteză, care ar stabili o viteză de deplasare sub limita regulii generale. Prin urmare, concluzia CA „Asterra Grup” SA de deplasare „prea repede” nu are acoperire.

Constatarea făcută în Raportul de expertiză nr. 103 din 23 martie 2017, potrivit căreia porțiunea de traseu nu este dirijată de indicatoare rutiere (că în apropiere este curbă periculoasă și pentru angajare ar fi necesară o anumită viteză) și lipsa informării participantului la trafic, este cauza care au determinat producerea accidentului rutier.

Aceste argumente au fost expuse în cererea din 31 martie 2017, la care a primit răspunsul din 12 mai 2017 prin care pârâtul a refuzat acordarea despăgubirii de asigurare.

Prin încheierea protocolară din 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-au atras în proces, în calitate de intervenienți accesorii Ion Vladicescu și SRL „Universaltubi Protectors”.

Prin hotărârea din 28 mai 2019 Judecătoriei Chișinău sediul Centru, s-a admis acțiunea.

S-a încasat de la CA „Asterra Grup” SA în beneficiul SRL „Adenosar” suma de 45 594,46 de euro, în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești cu titlu de despăgubire de asigurare și suma de 28 881,34 de lei cu titlu de taxă de stat.

La 18 iunie 2019, CA „Asterra Grup” SA a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea ei și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin deciziei din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de CA „Asterra Grup” SA.

S-a casat hotărârea din 28 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă prin care:

Cererea de chemare în judecată cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Adenosar” împotriva CA „Asterra Grup” SA, intervenienți accesorii Ion Vladicescu și SRL „Universaltubi Protectors”, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a respins ca neîntemeiată.

În motivarea soluției, instanța de apel a conchis, că la caz nu se întrunesc temeiurile legale ce ar institui obligația de plată a despăgubirii pretinsă de SRL „Adenosar”, motiv pentru care pretențiile înaintate sunt neîntemeiate.

În sensul dat, instanța de apel a concluzionat că asigurătorul a fost în drept să refuze achitarea despăgubirii de asigurare.

Or, materialele cauzei confirmă că SRL „Adenosar” nu a respectat condițiile tehnice care condiționează fixarea încărcăturii, de asemenea nu a respectat nici obligația de a nu săvârși pagube prin acțiuni intenționate.

A reținut că SRL „Adenosar” nu s-a conformat angajamentelor asumate prin încheierea contractului de asigurare, or șoferul acestuia a condus cu încălcarea regulilor de circulație rutieră și prin nefixarea mărfii, expunând astfel cu bună-știință obiectul asigurării unor riscuri mai mari.

În acest context a remarcat că potrivit informației eliberate de poliția locală de la locul accidentului, camionul s-a răsturnat din motiv că șoferul nu a fixat în mod corespunzător încărcătura, în combinație cu conducerea prea rapidă.

Potrivit aceleași informații șoferul a încălcat §22 al Legii germane privind circulația, pentru ce a achitat amendă + taxele la postul de poliție local.

Instanța de apel a susținut că aplicabile speței sunt prevederile art. 705 alin.(1) din Cod civil, în conformitate cu care, persoana obligată în baza unui contract sinalagmatic este în drept să refuze executarea propriei obligații în măsura în care cealaltă parte nu-și execută obligația corelativă dacă nu s-a obligat să execute prima sau dacă această obligație nu rezultă din lege sau din natura obligației.

A menționat că, potrivit concluziilor raportului de expertiză nr. 103 din 23 martie 2016, întocmit de Centrul de expertize independente SRL „Cexin”, viteza de deplasare a automobilului cu încărcătură, în locul comiterii accidentului, nu corespundeau regulilor de circulație prevăzute de §3 (1) din Regulamentul circulației rutiere Germane.

La fel, cu trimitere la același raport de expertiză, în opinia instanței de apel, lipsa informației pentru șofer sub forma indicatoarelor rutiere precum 103 „Curbă abruptă” și/sau 274 „Limitarea vitezei pînă la 40 km” nu este un motiv pentru a nu conduce cu viteză redusă, or însuși existența unei curbe abrupte impune o atenție sporită și o viteză redusă, avînd în vedere și greutatea mărfii transportate.

La 21 octombrie 2019, de SRL „Adenosar” a declarat recurs împotriva deciziei din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, menținerea hotărârii primei instanțe și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului, reiterând circumstanțele de fapt ale cauzei și argumentele invocate în instanțele de judecată ierarhic inferioare, recurentul a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând că este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

Astfel, a relatat că instanța de apel a interpretat eronat legea, reținând lipsa dreptului de a pretinde despăgubire de asigurare, în condițiile în care obligația asigurătorului, la survenirea cazului asigurați, este să despăgubească asiguratul (SRL „Adenosar”) sau terțului, în calitate de beneficiar al asigurării (SRL „Universaltubi Protectors”), conform art.1301 din Codul civil (în redacția în vigoare la data nașterii raportului juridic litigios).

Dauna survenită ca urmare a cazului asigurat respectă condițiile de legalitate, fiind un prejudiciu cert și real de existență (art.14 din Codul civil), urmând ca intimata să efectueze plata despăgubirii de asigurare fără condiții.

A susținut că instanța de apel a neconsiderat cauza sau scopul contractului de asigurare, în condițiile în care asiguratorul dispune de dreptul de a prelua drepturile asiguratului (art. 1329 din Codul civil) în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei.

Refuzul de plată este neîntemeiat, făcut în lipsă de temei legal sau contractual. Motivele de refuz au la fundament argumente neverosimile și contrare înscrisurilor administrate.

Consideră că motivul de refuz al CA „Asterra Grup” SA în acordarea despăgubirii de asigurare, pentru faptul că încărcătura nu a fost „fixată corect” este un argument impropriu, întrucât prin scrisorile de transport internațional CMR nr. 0256543 - 0256547, se conține mențiunea cu privire la regimul/condițiile de transportare a mărfii, fiind prohibite centurile de fixare (mențiunea în limba engleză: „without security belts” (fără centuri de siguranță).

La fel, în susținerea transportării corespunzătoare a încărcăturii sunt și concluziile expertului expuse în pct. 2 din Raportul de expertiză nr. 103 din 23 martie 2017, ce indică la corespunderea transportului de încărcătură cu normelor de siguranță a acesteia.

La caz, nu există acte care ar constata că limita de viteză a deplasării camionului a fost depășită.

Totodată, din Raportul de expertiză nr. 103 din 23 martie 2017 rezultă că în această porțiune de șosea nu există limitatoare de viteză, care ar stabili o viteză de deplasare sub limita regulii generale.

În Raportul de expertiză nr.103 din 23.03.2017, se menționează că în conformitate cu Regulile de Circulație Rutieră din Germania, viteza de deplasare pe astfel de porțiuni de drum este de 60 km/h (pag.3 din raport).

Având în vedere datele cartografice, materialul video rezultă că până la locul accidentului nu existau indicatoare care ar limita viteza de deplasare.

În speță, viteza nominală de deplasare a camionului constituia 49 km/h, care raportat la condițiile cazului este viteză legală.

Prin urmare, a remarcat recurentul, concluzia CA „Asterra Grup” SA privind deplasarea prea rapidă, este neîntemeiată.

Constatarea făcută în Raportul de expertiză nr.103 din 23.03.2017, potrivit căreia porțiunea de traseu nu este dirijată de indicatoare rutiere (că în apropiere este curbă periculoasă și pentru angajare ar fi necesară o anumită viteză) și lipsa informării participantului la trafic, este cauza care au determinat producerea accidentului rutier.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul constată că cererea de recurs împotriva deciziei din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost depusă la 21 octombrie 2019, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 27 noiembrie 2019 în adresa intimațiilor a fost expediată copia cererii de recurs depuse SRL „Adenosar”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs.

Prin referința din 6 decembrie 2019, intimatul CA „Asterra Grup” SA, a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil, menționând că argumentele invocate de recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicite admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de CA „Asterra Grup” SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Societatea cu Răspundere Limitată „Adenosar”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Victor Burduh

Dumitru Mardari